

دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

ساس تختخواب

تهیه و تنظیم :
حسن سعیدی

شبکه بهداشت و درمان شهرستان گرمه

سموم موثر بر ساس ها

سم HCH و سم BHC سم بندیدو کارب ، ، سم دیازینون سم دی کلروفوس، یودفن فوس لیندین، مالاتیون و پروپوکسور، آیکون، سولفاک از سموم موثر بر روی ساس ها می باشند.

اضافه کردن پیرترین یا پیرتروئیدهای ترکیبی مثل بیورزترین مفید است چون باعث خارج شدن ساس از پناهگاه هایشان می شود و تماس آن ها را با سطوح سمپاشی شده افزایش می یابد . سمپاشی به صورت دستی یا کمپرسی روی دیوارها و کف اتاق ها صورت می گیرد .رختخواب کودکان و گهواره اطفال نباید سمپاشی شود. در این مورد لباس ها و .. را بجوشانید .

نکته :

شستشوی رختخواب ها و لباس های آلوده و یا مشکوک به آلودگی با آب داغ، خشک کردن آن ها در آفتاب و اتوکشی با اتوی داغ به ویژه درز دوخت آن ها ضروری است.

منابع

- وبلاگ تخصصی حشره شناسی - دکتر احمد عطامهر
- کلیات حشره شناسی پزشکی دکتر مرتضی زعیم - دکتر محمد ابراهیم صائبی - دکتر سید محمد علی سعیدی

مبارزه و اقدامات کنترلی ساس تخت خواب

- سمپاشی کف اتاقها ، دیوار، کلبه درزها و شکافهای موجود در منازل ، وسایل منازل با استفاده از سموم بهداشتی و بی خطر با کارایی مناسب

- سمپاشی لوازم خواب تشک ، خصوصا " لوازم خواب بچه ها
- استفاده از دستگاه های الکتریکی دور کننده حشرات برای دور کردن ساسها خصوصا دراطاق کودکان .
- استفاده از دستگاه های الکتریکی دور کننده حشرات در ساختمان های آلوده به مدت طولانی .

دو گونه ساس تختخواب وجود دارد که هر دو عموماً از انسان تغذیه می کنند. سیمکس لکتولاریوس که انشار وسیعی دارد و سیمکس همپتروس که معمولاً به ساس منطقه حاره معروف است و عمدتاً در مناطق گرمسیری دنیای قدیم و جدید یافت می شود ولی در مناطق گرمسیری دنیای جدید یافت می شود ولی در مناطق معتدله هم وجود دارد.

عادات و رفتار شناسی ساس های تخت خواب

هر دو جنس نر و ماده خونخوارند و بر روی انسان تغذیه میکنند و در صورت عدم دسترسی به انسان از خون حیوانات مختلف مانند خرگوش، موش، خفاش، مرغ و خروس و پرندگان دیگر به عنوان غذا استفاده میکنند ساسها می توانند گرسنگی را برای مدت طولانی تحمل کنند از این جهت می توانند در ساختمانهای قدیمی خالی از سکنه به حیات خود ادامه دهند. ساسها معمولاً هنگام شب و قبل از طلوع آفتاب خونخواری می کنند و اگر خیلی گرسنه باشند روزها نیز مبادرت به خونخواری می نماید. مدت خونخواری 4-5 دقیقه است ساسها روزها در نقاط تاریک مانند شکاف درزها، وسایل منازل، دیوارها، سقف ها، درز زیر کاغذ دیواری، لابلای کفپوش های چوبی، فضای بین تشک و تختخواب، درزهای تشک و بالش و رختخواب مخفی می شوند ساسها به طور دسته جمعی زندگی میکنند به تعداد زیاد در یک محل یافت می شوند باز شدن ساس ماده حداکثر 500 تخم در طول عمر خود می گذارد تخم ها در شرایط مطلوب در طول 1 هفته صورت میگیرد ولی اگر دما پایین تر از 14 درجه سانتیگراد باشد تخم ها شکفته نمی شوند.

ساسها (متامرفوز) یا دگردیسی ناقص دارند بعد از شکفته شدن تخم نوزادی که از تخم خارج می شود کاملاً شبیه به بالغین است فقط اندازه کوچک و به رنگ زرد است که نمف نامیده می شود ساسها 5 مرحله نمفی دارند و در هر مرحله بایستی یک یا چندبار خونخواری کند و پس از رشد جلد اندازی نماید و به مرحله دیگر وارد شود. ساسها از خود ماده ای با بوی خاص ترشح می کنند که در خانه های آلوده بوضوح احساس می شود. وجود لکه های قهوه ای یا سیاه روی ملحفه، لباس، دیوار و کاغذ دیواری نشان دهنده وجود ساس در محل می باشد. با بازدید شکافها، درزها که محل اختفای ساس ها است، دیدن ساسهای بالغ زنده، نمف و یا پوسته جلد آنها، وجود ساس در محل اثبات می شود. ساسها قدرت انتشار محدودی دارد و انتشار آنها از طریق حرکت صورت می گیرند چون حرکت آنها آهسته است مگر هنگامی که تحریک شوند. ساسها بطور معمول با وسایل منزل، فرش، وسایل خواب، لوازم چوبی دست دوم، چمدان، کتاب و ... از محلی به محل دیگر وارد شده و به راحتی منتشر می شوند.

اهمیت پزشکی و مبارزه با ساس های تخت خواب

آزار گزش
عکس العمل افراد نسبت به گزش ساسها متفاوت است و ممکن است از خارش جزئی تا حساسیت های بسیار شدید بروز نماید. ساسها به سبب داشتن خرطوم سخت و بلند از روبلباس و ملحفه نیز خونخواری میکنند - در انتقال هیپاتیت B می توانند نقش داشته باشند - چون ممکن است به صورت دسته جمعی بر روی افراد خونخواری نمایند ایجاد کم خونی و کمبود آهن در بچه ها می نماید. به جز موارد فوق ساسها بیماری خاصی

پیشگیری در برابر ساس های تختخواب

- هنگام خرید لوازم چوبی دست دوم کلیه شکافها و درزها بازدید شود.
- هنگام خرید فرش، پستی (دست باف و ماشینی) دست اول و دوم دقت شود و بازدید بعمل آید.
- هنگام مسافرت قبل از استقرار در محل فرشها، رختخواب ها، کمد لباس و ... بازدید شود تا از عدم وجود ساسها اطمینان حاصل شود.

